

satte «Fyllas Dampen» og piskede Farvandet omkring Sydland op til taarnhoeje Bolger for at finde Gerningsmanden til den frygtelige Gerning; det lykkedes den ogsaa, og Chefen paa «Fyllas» tog Skipperen i Forhør, og efter hvad man ved, forklarede Skipperen, at han havde kollideret med en færøsk Kulter, men da hans Skib ikke fik nogen Skade, saa troede han heller ikke det andet havde faaet nogen Skade, denne Slutning var nu i og for sig ikke saa dum, som den røber en vis Hensigt at skjule en ond Samvittighed, hvis man her kan tale om Samvittighed. Med denne Forklaring forlader Sopotillet Manden og indberetter den optagne Rapport til Myndighederne her, og denne Forklaring synes vore respektive Myndigheder at være tilfreds med, da de ikke engang forlanger, at Skipperen skal tages hjem og stilles i et retsligt Forhør straks, hvilket vilde være sket alle andre Steder, men i vort mærkelige Samfund Færøerne skete det ikke.

Som alle ved, saa fik Manden Lov til at fiske Sæsonen ud, ja efter hvad jeg har erfaret, var Hensigten den at give ham Lov til at sejle til Grønland ogsaa, men efter hvad jeg har faaet oplyst, satte Skipper- og Navigatorforeningen sig imod dette, hvorfor Skipperen og Bestemanden blev holdt tilbage indtil Dommen var falden. Nu har den respektive Ret afsagt Dom i Sagen, og den lyder som ovenfor anført.

Ved Forhøret her forklarede Skipperen paa Forespørgsel af Dommeren, hvorfor han ikke vendte tilbage, at det var fordi at hans Skib havde faaet Skade og turde saaledes ikke vende om, for saa kom den formentlige Læge ned i Læ, og dette vilde, efter Skipperens Mening have til Følge, at «Hafsteins» gik til Bunds.

At denne Forklaring synes at være uholdbar — for ikke at sige lognagtig — kan man med en vis Beretigelse hævde, da «Hafsteins» i Stedet for at søge Land for at udbedre Skaden sejlede ud paa 70,000 Favne Vand, naturligvis stadig med Lægen op i Lu, for at lægge den ned i Læ var ensbetydende med Døden. Denne Forklaring, sammenholdt med den, som var rapporteret af Chefen paa «Fyllas», viser, hvor mange Udflygtter Manden søger for at redde Skindet, men af daarlig Hukommelse mod-siger han sig stadigvæk selv; man behøver ikke at være Psykoanalytiker for at se, at Manden simulærer, og det, som han har gjort, er en Vilkaarlighed, og derfor burde han dømmes, om det saa var Tusinder af Attester og Anbefalinger, der lovpriiste Mandens ædle Karakter og Handlemaader, iverfald skulde en saadan Mand miste sine Slupsforer-papirer for Livstid, det maa betragtes som en Selvfølge; men han mistede dem ikke; men derimod fik han 3 Maaneders simpelt Fængsel, og det er hvad man vil spørge for hvad? En af Skipperens Brødre giver en anden Forklaring, da denne paa Politimesterens Forespørgsel om, hvorfor «Hafsteins» ikke vendte tilbage, saa forklarede denne, at det var fordi, at deres Skib ingen Skade havde faaet, og paa Dommerens Forespørgsel hvorledes han vidste det, at «Hafsteins» ingen Skade havde faaet, saa forklarede denne Vidnet aabent og ærligt, at de saa efter og kunde ikke se nogen Skade. Angående Nedsignalerne saa var der ingen paa «Hafsteins» der vidste, hvad saadanne Tegn betød, kun Bestemanden synes at have haft en svag Erindring om, at disse Tegn var Signaler i Nød, men dette synes ikke at have anført Skipperen, denne har, efter hvad man kan slutte sig til, givet Ordre til at sejle videre, selv om Bestemanden spurgte, om der skulde vendes tilbage, men efter sigende fik intet Svar.

En anden meget paafaldende og mærkelig Forklaring blev givet af et andet Vidne fra «Hafsteins», som i

det første Forhør fortalte, at han rensede Fisk paa Dækket og gjorde Bestemanden, som stod ved Røret, opmærksom paa «Florens». I et senere Forhør forklarede Vidnet, at han stod paa Udkig og gjorde ikke Bestemanden opmærksom paa «Florens». Hvis dette Vidne blev afhørt for tredje Gang, vilde det, efter de første Forklaringer at domme, fortælle, at det tjente som Hækkehjørne paa Kt. «Hafsteins», hvilket slog Hul paa «Florens» Boy. At Retten ikke arresterede dette Vidne for falsk Erklæring, er uforstaaeligt, eftersom den pointerer med Rettens Myndighed, at der maa tales Sandhed; i dette Tilfælde forelaa to forskellige Beretninger, hvem af de to var Sandhed? Det er ingen Tvivl om, at det Offentlige vil appellere Dommen og faa fradømt Skipperen Papirerne for Livstid, thi en Skibsfører kan umuligt faa noget at sige paa Havet, efter at han har begaaet en saa forfærdelig Udaad som denne. Nu faar vi se hvad det Offentlige gør, om det appellerer Dommen eller ikke.

M. J.

Triggir ungir føroyskir kunstnarar.

Myndaframsýningin, ið hildin varð fyrst í vikuni, ið fór,*) er óivað ein hin merkiligasta og hugnaligasta framsýning, ið enn hevur verið í Føroyum. Atgongdin var fri fyri ein og hvønn, og dágula varð hon vítið bæði av ungum og gomlum. Stuttligt var at síggja, hvat hesir triggir ungir kunstnarar hava avrikað — ógvuliga ólíkur er hvor øðrum, men allir triggir hava góðar gávur til at mála.

William Heinesen er tann mest búni av teimum. Hansara myndir til føroyskar sagnir og ævintýr prógva ikki einans, at hann hevur sæð nógvan kunst, men eisini, at hann bæði hevur dugað at lært av fremmandum og við iðni roynt at skapa sín egnu stíl. Myndir sum tær frálíku «Trollið í Purkhúsi», «Huldubrúðleypid í Stapa», «Dvørgar» og «Níðagrisur og maður» eru heilt sermerktar.

Summar av hinum trolla- og risamyndunum sípa aftur til tær frálíku norsku trolla- og huldumyndir, men kortini við tóðilgum føroyskum dámi, og eru Kittelsen og Werenskjöld fjøst ikki tey verstu fyridomir fyri ein Føroying, ið hevur hug at oysa út í gróðursmettaða kraft, ið okkara sagnir og ævintýr goyma.

Hesar myndir prógva, at William Heinesen eigur ta skaparnegi í sær, at um hann fyrri álvara vil geva seg til tað verk, at skapa myndir til sagnir okkara, so vil hann vera forur fyrri ikki bert at gera tað á fustum føroyskum botni, men eisini við stórum skapandi kynstri. Hansara strikur eru sterkar og fastar, hann hevur finans fyri litum og eisini fyrri slíkum smáum serkennum, ið gera áskoðaran væl hyrdan. Soleiðis í teim frálíku myndunum: «Trollini rýma fyrri degnum», væl tann besta av øllum, «Risin ið liggur á baki sínum og rýtur» og «Kempurullane», ein kraftig og heilt sermerkt teknig.

At W. H. eisini hevur góð evni til at mála eftir náttúrinu prógva hin yndisliga myndin í Sandagerði og hin líta meistarlíga teknigina av Nolsøynni.

Samuel E. Joensen úr Mikinesi er heilt ungur og hevur ikki sæð stórvegis av myndum enn; hann hevur lært nóg av

svenska máláranum Gislander, ið eina tíð var vesturi í Mikinesi, og er í summum myndum sterkt ávirkaður av honum. Men at hann sjálvur hevur sera góðar gávur til at mála er eingin ivi um, og í nógvum myndum hevur hann longu gjørt seg leysan frá hesi fremmandi ávirkan. Hugnaligastar eru hesar óávirkaðu myndirnar, ið prógva innarlíga náttúrkenslu og brennandi hug til at liva seg saman við náttúrina; serliga tykist sjógvurin at hugtaka hann. Tó er tað ikki her, hann enn er bestur; her hevur hann haft góðan lærimeistara, sum ofta kemst aftur í máláringahátti hansara, men at hann fer at duga at mála sjógv og brim er ikki at ivast um. Best av myndum hansara dæmar mær ta av bygðini í Mikinesi í sólarroða, sum er ein av hansara fyrstu, ein flóg, fjálg, einföld mynd, heilt uttan nákað fyridomi. Soleiðis malar ein ungur maður, ið er hugtakin av størleikunum í øllum, ið til er, út av sínum egna brósti. Fjót við tað, at myndin er málað á so einfaldan hátt, tekur hon ein um hjarta, og var hetta ein mynd, ið hugtók flest øll, ið vitjaðu framsýningina. Ein onnur frálík mynd, ið tíverri hekk so illa fyrri, at neyvan øll bóru eyga við hana, er «Vorðusteinnur»; ein heystmynd við slignum bo, sátum víða hvar og einum svartum bergi móti koldum, stálgráum himni. Eins og hin fyrsta málað á sera einfaldan hátt, ið kortini prógvar djúpa náttúrkenslu.

Av øðrum góðum myndum kunnu m. a. nevast «Pollamjorki», «Summarmorgun» og «Kumlagrynnan brýtur», men yvirhøvur er at siga um myndirnar, at sjákt um tær bóru prógv um at vera málaðar av einum ungum manni, so sýndu tær samtíðis, at hann hevur góðar gávur, og at vón er til, at hann kann koma at verða landi sínum til heiðurs, um hann sleppur burtur at læra og dugir sær at goyma tann brennandi hug til at mála, sum hann nú tykist at hava.

Triði málárin, Jacob Olsen, hevur ikki búgvað seg so væl til framsýningina sum hinir báðir. Hann hevði bert fáar myndir, og vóru fleiri av teim heldur ikki heilt lídnar (skizzur), kortini hugdi ein við stórar gleði at teimum, tí tær prógvaðu ikki bert góðan og frískan ans fyrri litum, men eisini fori fyrri at byggja eina mynd upp við fustum, klárum linjum. Best av myndum hansara var «komposition», ein frálík dekorativ sjón, sera einföld, sett upp við slíkari kraft, leikandi yndi og samtíðis miklum fastleika, at ein sjáldan sær eina so góða dekorativa mynd. Yvirhøvur tykist tað dekorativa at vera tað, ið mest sermerkir J. O. Myndirnar: «Aftaná ælið» og «Rekandi skýggj» sýna sama ans fyrri sterkum, fustum, málandi linjum. Ein lítill skizza, «Vármynd», var heilt hugtakandi; serliga vóru skýggjini sera væl málað.

Tað er at vóna, at hesir triggir ungir málárar vilja halda áfram; um teir eisini í framtíðini fara at geva seg til arbeiði sítt við iðni og álvara, er at vænta nóg gott frá teimum.

Richard Long.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Heim úr Grønlandi.

Amíði hevur frá «Islands Falke» fingið telegram um, at hesu skip eru á heimleið: «Gunhilde», «Vesterhavet», «Elisabeth», «Gefione», «William Stephans-son», «Hafsteins», «Godthaabe», «Harry» og «Hanna».

Redaktør Anton Nielsen

afreyste med S/S. «Tjaldur» i Torsdags.

Aftenen forud samledes Medlemmer af Partiorganisationerne til en Afskedsfest for Hr. Nielsen. Formanden, P. J. Hansen, Fosaa, Andresen og J. P. David-son takkede Anton Nielsen for, hvad han havde været for nærværende Blad og Organisationerne. Anton Nielsen takkede i smukke Ord for, hvad Færoerne og det færøske Socialdemokrati havde budt ham de 4 Maaned-der, han havde opholdt sig her. Han drog Hjem med kun glade Minder fra sin Færoereise og ønskede, at den færøske Arbej-derklasse vilde bære Socialis-mens Fane højt og fore Social- demokratiets Ideer til Sejr.

Festen sluttede med, at man afsang Socialistmarchen i Re- daktør C. Holm-Isaksens ud- mærkede Oversættelse.

«Tjaldur»

kom til Keymannahavn kl. 10 i gjæramorgunin.

Pjece.

Med dette Nummer følger Pjeecen: Danmarks Fremtid. Fhv. Statsminister Staunings Tale ved Kongressen i Vejle:

Troll i dimmalætting.

Náttin lá um landið svart fólkið kreyp í skotum, saknaðist tá sólín björt óttin lá í lotum.

Komu út úr skógum tá menn við hjálp í kvitta, peikaðu á myrku vrá. Har er bót at hitta!

Steyrir ein úr havið stóð tóktist heldur dókkur, sigst tó verða ljósins fljóð bert at myrkið sakkur.

Reis úr havið harrans sól skín á grønum vølli, tokan burt frá steiri mól, tá var steyrur trollið.

Stendur svart hitt dimma troll, «Dimmalættinge skindir, svartari enn sótarðell — mangur maður smírdist.

Ring í nevi, eyga rangt bjólí her á fingri. Kvíð kallast ikki svangt, pleyrar rossum tyngri.

Føroya Løgting.

9. august.

Fiskavrakingslógin.

Amtmaðurin greiddi frá, hvussu málið lá fyrri í ár. Løgtingið hevði fjfjór loyst lønsurn- ingin bráðfengis og álagt amt- inum at innheinta erklæringer frá organisatiónunum; tað hevði amíði gjørt, men bert Føroya Fiskimannafelag hevði svarað aftur.

R. Rasmussen refereraði er- klæringtona frá Fiskimannafelag- num og segði, at sín ætlan um hetta mál var lógð niður í hetta skjál:

«Tað er av størsta týdningi, at fiskavrakarnir verða so dugn- aligir til sitt yrki sum møguligt, og sjálvbjargnir menn, ið kunnu gera rætt og skjál á báðar hendur. Hetta verður eisini leittari at fremja, tá teir verða ferri.

Til frama fyrri sama endamáli vil tað eisini vera, at teir hava fasta lon og ikki daglønir.

Sum nú er fellur fiskavrak- ingin eisini sera ójovn til kostnað á ymsum stóðum. Meðan hon er bílig í teim størri plássunum, har fleiri vrakarar eru við hondina, og har vrakarar- maðurin er nær við, fellur hon nógv dýrari, stundum 2 til 4 ferðir dýrari á smáplássum, har eingin vrakari er til taks, tá um ræður, og har bæði vrakarar og vrakararformaður mugu ferðast langar leiðir fyrri at koma til- steðis. Hesin ójavn, sum er bæði tvørligur og órættvísir, vil verða javnaður, tá allir vrakar- ar fáa bert fasta lønir.

Fyri at fremja málið á tann, sum omanfyri er bent á, vil tað verða neyðugt, at Løgtingið ger nýtt uppskot til lóg um vraking av fiski í Føroyum, harí ásett verður, at allur virkaður og óvirkaður fiskur, sum fer av landinum á útlendar marknaðar har kapp er, skal verða sýnaður av lógium vrakarum. Fiski- mannafelagið heldur tað vera rættast, at vrakararnir, sum hóskandi eru skipaðir um landið, standa hvor øðrum javnbjóðis í allar mátar og eru eins lontir.

Lønir teirra huggar felagið sær at verða útreiddar á tann hátt, at statskassin ber tær ú- reidslur, hann hevur, meðan Løgtingið leggur annaðslíkt til úr sínum kossum. Tað, sum tá restar á vrakaralønirnar, skulu teir, ið avskipa fiskin, rinda á tann hátt, at Løgtingið leggur út vrakaralønirnar bráðfengis og letur síðan peningin krevja inn frá avskiparunum, ásettan eftir teirri fiskamengd, hvor hevur avskipað.

Gunnar Winther meinti, at hendan sak trøngdi til eina grunduga viðgerð. Annars vildi hann mæla til, at her varð settur ein fiskavrakari í Sandoy.

Mitens helt eisini, at fiska- vrakingarlógin trøngdi til eina broyting — serliga viðvíkjandi saltfiskavrakning. Hvat lönni við- vikti, mátti vrakaralønina nokk vera hægrí enn vanlig dagløn, men hann peikaði á, at har lógu eisini treytir við fyrri vrakarar- nar. Tað vóru nokk ikki allir ið hugsaðu um, at vrakararnir eftir tí galdandi instruksí høvdu plíkt til at vraka 5 skpd. av smáfiski ella 10 skpd. av stórum fiski um dagin fyrri at hava rætt til hina ásettu vrakaralønina; men soleiðis var tað.

Amtmaðurin framlegði tær sakligu grundirnar fyrri, hví eingin fiskavrakari var settur í Sandoy — har var óviltið av fiski avskipað fyrri at seta ein serligan vrakara til.

*) Greinin kundi, vegna plástrot, ikki koma í seinasta bláð.